

18.7.2024

Valtakunnallisen etnisten suhteiden neuvottelukunnan ETNO kokous 6/2022

Päivä: keskiviikkona 1.6.2022 klo 9.00-12.00

Paikka: Teams

Läsnä: pöytäkirjan liite 1

ESITYSLISTA:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Timonen avasi kokouksen klo 9.00.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin.

3. ETNO:n valtakunnallinen kokous 5 (17.2.2022) pöytäkirja

Hyväksyttiin.

4. Maahanmuuttaneet ja monikieliset suomalaiset yhteiskunnallisina vaikuttajina (MOVA) työryhmän raportti ja suositukset

Työryhmän asiantuntijasihteeri Nina Suorsa esitteli työryhmän mandaattia. ETNO:n marraskuussa 2021 asettaman MOVA –työryhmän raportissa tuodaan esiin rakenteellisia esteitä, jotka vaikeuttavat maahanmuuttaneiden ja monikielisten osallistumista yhteiskunnalliseen keskusteluun, sekä vaikuttamista vaaleissa ja vaalien välillä. Raportti sisältää suosituksia julkiselle hallinnolle, viranomaisille ja puolueille esteiden purkamiseksi.

Työryhmän puheenjohtaja **Abdirahim Hussein** esitteli **vaaliosallistumisen esteitä**. Varapuheenjohtaja **Priyanka Sood** esitteli **vaalien välissä tapahtuvan vaikuttamisen esteitä**. Työryhmän jäsen Niklas Wilhelmsson oikeusministeriöstä kertoi raportin ja suositusten hyödyntämisestä **valtioneuvoston demokratiapolitiikan periaatepäätöksen** valmistelussa. Periaatepäätös lähtee lausunnonle kesäkuussa 2022. MOVA –työryhmän raportin lisäksi ETNO voi halutessaan antaa lausunnon.

Käytiin keskustelua.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

Vaalivaikuttaminen, vaikuttaminen vaalien välissä, tieto-osallisuus

- Puolueet ottavat ehdokaslistoilleen kokemattomia ehdokkaita ilman tukea. Valituiksi tulleilla valtuutetuilla ei ole tietoa valtuutettuna toimimisesta. Valtuutetuksi päässeitä maahanmuuttaneita ei huomioida lautakuntien paikkajaoissa.
- Puolueiden tulee panostaa perehdytykseen ja mentoreihin, jotka voivat tukea maahanmuuttaneita ehdokkaita ja valittuja valtuutettuja. Etnon eduskuntaryhmien edustajat ja Etno voisi järjestää puolueiden kanssa asiasta keskustelun.
- Virallista vaalitietoa on olemassa, mutta tieto on hajallaan ja vaikeasti saavutettavissa. Vaalimateriaalien tuottamisessa ja vaikuttamiseen kannustamisessa tulee paremmin huomioida se, että osa tulee demokraattisista maista ja osa ei.
- Kuntia tulisi kannustaa aktiivisempaan rooliin kuntavaaliviestinnässä ja osallistumisen edistämässä vaalien välissä. Myös alueelliset Etnot ovat osin hyödyntämätön resurssi.
- Maahanmuuttaneilla ei ole tietoa suoran demokratian välineistä, kuten aloiteoikeudesta Suomessa.

Vaikuttajaksi kasvaminen Suomessa

- Maahanmuuttajan tie vaikuttajaksi Suomessa on pitkä. Vieraskielisten pitää saada tietoa vaikuttamisesta varhaisessa vaiheessa. Hyvin ajoitettu ja aikaisessa vaiheessa lähetetty tieto edistää maahanmuuttaneiden mahdollisuuksia vaikuttaa.
- Myös Etnon KLUS –työryhmä on pohtinut yhteiskuntatiedon opetuksen merkitystä kotoutuskoulutuksessa ja monikielisessä yhteiskuntaorientaatiossa. Asia on ajankohtainen osana kotoutumislain uudistusta.
- Lapissa on informoitu aktiivisesti eri kielillä demokratiasta, mutta maahanmuuttaneet ajattelevat, että vaikuttaminen ei kuulu heille. Ulkopuolisuuden kokemuksilla on vaikutusta vaikuttamisen motivaatioon. Asenneilmapiiriin vaikuttamista ja kannustusta osallistumiseen pitää jatkaa.

Muuta

- [Sitran demokratiakokeilut 2020](#) hankkeessa kokeiltiin tapoja edistää maahanmuuttaneiden yhteiskunnallista vaikuttamista.
- Vaikuttaisi siltä, että Suomessa uskonnollisesti aktiiviset henkilöt eivät voi olla vakuuttavia yhteiskunnallisia toimijoita. Suomessa tarvitaan uskontojen lukutaitoa.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

MOVA –työryhmän raportissa uskonnolliset yhdyskunnat on tuotu esiin järjestöjen tapaan mm. viranomaisviestinnän kumppanina.

- On tärkeää, että sanoilla ja termeillä ei toiseuteta ja lisätä niin sanottua maahanmuuttajaleimaa. MOVA -työryhmän raportissa on hyödynnetty ja ohtaa viitattu [kotoutumisen sanastoon](#).

Puheenjohtaja Timonen totesi, että yhteiskunnallisen osallistumisen edistäminen on monialainen ilmiö, maahanmuuttaneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja myös maantieteelliset erot näkyivät keskustelussa. **Valtioneuvoston demokraatiopoliittinen periaatepäätös annetaan vuoden 2022 lopussa, nykyisen vaalikauden loppupuolella. Seuraavan hallitusohjelman näkökulmasta toimeenpano ja vaikuttavuuden edistäminen edellyttävät resursseja, erityisesti kuntatasolla.**

Otettiin tiedoksi neuvottelukunnalle lähetetty raporttiluonnos. Ei päätetty raportista. Pöytäkirjan ulkopuolelta: Raportti on julkaistu 15.6.2022 osoitteessa <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-466-4>

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä

Pääsihteeri Peter Kariuki kertoi, että lain tarkoituksena on edistää kotoutumista ja hyviä väestösuhteita. HE:n mukaisesti kotoutumista edistäviä palveluita järjestettäisiin osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa ja lyhennettäisiin kotoutumissuunnitelman voimassaolon enimmäisaikaa kahteen vuoteen. ETNO asetti 1.12.2021 kotoutumisen lainsäädännön uudistamisen seurantatyöryhmän (KLUS). Työryhmän tehtävä on seurata ja vaikuttaa kotoutumislain valmisteluun ja laatia lausunto 10.6.2022 mennessä. KLUS –työryhmän tarkasteluun valitsevat neljä painopistettä ovat: (1) Hyvien väestösuhteiden edistäminen (2) kotoutumisen kumppanuus ja järjestöjen rooli kotoutumisessa (3) sukupuolisensitiivinen kotoutuminen, (4) lasten ja nuorten kotoutuminen.

Mira Karppanen työ- ja elinkeinoministeriöstä esitteli kotoutumislain kokonaisuudistusta. Hallituksen esitys eduskunnalle laista kotoutumisen edistämiseksi on lausunnolla 10.6.2022 saakka. HE annetaan syys-lokakuussa 2022. Lain on tarkoitus tulla voimaan työvoimapalvelulain uudistuksen kanssa vuoden 2024 lopulla.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

18.7.2024

- (1) Hyvien väestösuhteiden edistämisestä:** kunnalle tulee velvoite kotoutumisohjelmassa edistää hyviä väestösuhteita. Laissa ehdotetaan paikallisia ja alueellisia toimielimiä ja verkostoja kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistämiseksi.
- (2) Kumppanuudesta ja järjestöjen roolista:** järjestöjen, yhteisöjen työ tukee kotoutumisen ja maahanmuuttajien osallisuutta. Kumppanuusohjelma on avoin verkosto ja sen tavoitteena on mm. maahanmuuttaneiden kotoutumista tukevan työn vaikuttavuuden lisääminen
- (3) Sukupuolisensitiivisestä kotoutumisesta:** kotona lapsia hoitaviin vanhempiin ja muihin työelämän ulkopuolella olevien tavoittamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Lasten kotihoidontuella osallistuminen kotoutumista edistäviin palveluihin tulee mahdolliseksi. Kotoutumislaki edistää tasa-arvoa.
- (4) Lasten ja nuorten kotoutumisen edistämisestä:** alle 18 -vuotiaat lapset ja 18-24-vuotiaat, ilman huoltajaa Suomessa asuvien lasten ja nuorten kotoutumiseen panostetaan. Kyseessä on erityisen haavoittuvassa asemassa oleva ryhmä. Sosiaalihuoltolaissa säädettäisiin perheryhmäkotitoiminnasta ja vastuu olisi hyvinvointialueilla. Poikkeus: kansalaisuuden saaminen ei enää estäisi aikuistumistuen saamista (25-vuotiaaksi asti). Alaikäisten edustajareksisteristä säädettäisiin. Monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma ilmaa huoltajaa tulleelle lapselle tai nuorelle. Pää tavoitteena olisi, että alle 25-vuotias kotoutuja-asiakas saisi vähintään 2. asteen koulutuksen.

KLUS –työryhmän puheenjohtaja Natalie Gerbert esitteli työryhmän näkemyksiä lausunnolla olevaan hallituksen esitykseen kotoutumislaki.

- (1) Hyvien väestösuhteiden edistämisestä:** Hyvä kotoutuminen edellyttää hyviä väestösuhteita. Velvoite edistää hyviä väestösuhteita on edelleen ponneton. Valtion, aluehallinnon ja kunnan velvoitteet tulee selkeyttää lainsäädännössä. Kolmannen sektorin rooli hyvien väestösuhteiden edistäjinä jää vähäiseksi. Velvoite edistää hyviä väestösuhteita tulee huomioida myös oheissäädöksissä.
- (2) Kumppanuudesta ja järjestöjen roolista:** Kumppanuuden tulee olla yksi Suomen kotoutumispolitiikan pilareista. Kumppanuusperiaate tulisi ottaa osaksi kotoutumista edistävää seurantaa ja kehittämistä. Mallia voisi ottaa EU:n AMIF -rahastojen seurantakomiteasta, jossa julkinen valta, järjestöt ja muut toimijat yhdessä seuraavat ja jatkokehittävät kotoutumista. Niin sanottu seurantakumppanuus tulisi kaikilla kunnan, hyvinvointialueen, aluehallinnon ja

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

valtion tasoilla. MOVA –työryhmän raporttiin viitaten, ohjaus- ja neuvontapalvelupalveluiden lisäksi oikeus yhteiskuntaorientaatioon tulisi laajentaa kaikille maahanmuuttaneille ja kunnat, hyvinvointialueet ja järjestöt toimisivat tässä tiiviissä yhteistyössä.

(3) sukupuolisensitiivisestä kotoutumisesta: Kotoutumisajan lyhentäminen ei saa vaikuttaa kielteisesti kotona olevien vanhempien kotoutumiseen. Lain mukaan kotoutumisaika tulee voida arvioida yksilöllisesti ja tarvittaessa pidentää. Järjestöjen roolia räätälöityjen palveluiden kehittäjänä tulisi vahvistaa ja vakiinnuttaa valtakunnallisesti. Julkisella sektorilla laadittavien kotoutumisen ohjelmien ja suunnitelmien tasa-arvoaikutukset tulee turvata lailla ja velvoittaa sukupuolivaikutuksien arviointiin.

(4) lasten ja nuorten kotoutumisen edistämisestä: Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tulee olla etusijalla. Velvoite laatia perheen kotoutumissuunnitelma on yhä ponneton. Veloitteen tulee olla selkeämpi laissa ja se tulee kytkeä laissa ehdotettuun tietojärjestelmään. Monialainen kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tulee tehdä jokaiselle lapselle ja nuorelle. Lapsi- ja nuorisoyerityistä kotoutumista tulee valtakunnallisesti kehittää ja tämä voidaan turvata laissa vahvistamalla kumppanuusperiaattetta.

Keskustelussa tuotiin lisäksi esiin, että TE-palveluiden muutos ja työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntiin on iso muutos. Kuntien yhdenvertaisuus on tärkeää: eriarvoisuus kotoutumisessa ei saa lisääntyä.

Puheenjohtaja Timonen totesi, että kotoutumislain kokonaisuudistuksessa tärkeää on koko perheen kotoutumisen merkityksen huomioiminen. Tämä vastaa moniin aikaisempiin kotoutumisen haasteisiin.

Otettiin tiedoksi KLUS -työryhmän lausunto hallintovaliokunnalle 22.2.2022, KLUS -työryhmän kommentti eduskuntaryhmille 23.5.2022. KLUS –työryhmän työsuunnitelmaa ei aikataulusyistä esitelty.

6. Hyvien väestösuhteiden edistämisen työkalu (VOTA -työkalu)

Etno on asettanut toimikauden yhdeksi tavoitteeksi tukea hyvien väestösuhteiden edistämistyötä. Tutkija **Panu Artemjeff** ja Etelä-Suomen Etnon puheenjohtaja **Adan Mohamed** esittelivät VOTA -työkalua.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

Työkalun suunnittelun pohjaksi Etelä-Suomen Etnossa kerättiin tietoa siitä, millaista tukea tarvitaan väestösuhteiden edistämiseen. Tarpeeksi tunnistettiin helposti lähestyttävä, konkreettinen aineisto hyvien väestösuhteiden edistämiseen organisaatioissa ja työyhteisöissä.

Puheenjohtaja Timonen totesi, että hyvien väestösuhteiden edistämiseen on saatu konkreettinen ja yksinkertainen työkalu. Tärkeää on, että tietoa työkalusta levitetään laajasti. Anna Bruun työ- ja elinkeinoministeriöstä totesi, että VOTA - työkalu tukee myös kotoutumislain toimeenpanoa ja hyvien väestösuhteiden edistämistä.

Taustaa: <http://www.depolarize.fi/2022/05/31/tyokalupakki-vaestosuhteiden-suunnitteluun-julkaistu/>

VOTA - hyvien väestösuhteiden suunnittelutyökalu:
<http://www.depolarize.fi/2022/05/31/vota/>

TIEDOKSI

7. Tilannekatsaus Suomessa olevien ukrainalaisten tilanteesta (liite 7.0)

Anna Rundgren sisäministeriön maahanmuutto-osastolta kertoi **ukrainalaisten vastaanoton tilanteesta EU:ssa ja Suomessa.**

Ukrainan sota on aiheuttanut EU:ssa suurimman pakolaisuuden sitten toisen maailmansodan ja 14 miljoonaa ukrainalaista on joutunut jättämään kotinsa. Ukrainassa maan sisäisiä pakolaisia yli 8 miljoonaa ja Ukrainasta paenneita on noin 6 miljoonaa. EU:ssa otettiin käyttöön tilapäisen suojelun direktiivi heti sodan alkuvaiheessa. Lähes 3 miljoonaa ihmistä on hakenut tilapäistä suojelua EU:ssa ja eniten hakijoita on Puolassa (1,1 miljoonaa). Todellisuudessa määrät ovat korkeammat. Paluut Ukrainaan käynnistyivät heti, kun sota keskittyi selkeämmin Itä-Ukrainaan.

Suomessa ukrainalaiset ovat jättäneet yli 25 500 tilapäisen suojelun hakemusta (tilanne viikko 21/2022). Maahanmuuttovirasto on lisännyt vastaanottokapasiteettiaan merkittävästi: Toiminnassa on 69 yksikköä ja 8 alaikäisyksikköä. Vastaanottokeskukset ja kunnat tekevät sopimukset vastaanottopalveluista. Tällä hetkellä tilapäisen suojelun asiakkaista 33 %: ia on vastaanottokeskuksissa, 66 %: ia on yksityismajoituksessa ja 1 % muussa majoituksessa. Sodan pitkittyessä yksityismajoittajien osuus laskee.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: [facebook.com/meistaonmoneksi](https://www.facebook.com/meistaonmoneksi)

Anna Bruun työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisyksiköstä kertoi **kotoutumisen ja työllistymisen palveluista tilapäistä suojelua saaville** (ptk liite 7.0).

Toisin kuin vuodesta 2015 saapuneet turvapaikanhakijat, tilapäistä suojelua hakeneilla on oikeus työntekoon heti, kun hän on jättänyt hakemuksen.

Ukrainalaisten ei tarvitse odottaa oleskeluluvan myöntämistä tai oleskelulupakorttia voidakseen työskennellä. Tilapäisen suojelun asiakkaat eivät ole työttömyysturvan piirissä, mutta ovat vastaanottorahan piirissä.

Ukrainalaisilla on oikeus laajasti kotoutumisen ja työllistymisen palveluihin, kuten muillakin kotoutumislaisilla määritetyillä kotoutuja-asiakkailla. Myös kuntien palveluista mm. laajat varhaiskasvatuksen ja peruskoulutuksen palvelut ovat ukrainalaisten käytössä. Tilapäistä suojelua saavat voivat halutessaan hakeutua aikuisten perusopetukseen ja vapaan sivistystyön koulutukseen.

Informaatiomateriaalia kotoutumis- ja työllistymispalveluista, suomalaisista työmarkkinoista ja neuvontamateriaalia koskien työvoiman hyväksikäyttöä jaetaan ukrainan kielellä mm. infotilaisuuksissa, palveluissa että verkkosivustoilla.

www.Te-palvelut.fi -sivustolle ja www.tyomarkkinatori.fi -sivustolle käännetään ukrainaksi aineistoja.

Käytiin keskustelua ukrainalaisten tilanteesta Suomessa

Vastaanotto, kotoutuminen

- Arviot ukrainalaisten määrästä Suomessa vuoden 2022 lopussa ovat jopa 40 000 - 80 000 henkilöä. Vastaanottokapasiteettin osalta tämä ei ole ongelma. Maahanmuuttovirasto on saanut lisäresursseja: Tilapäisen suojelun päätökset tulevat tällä hetkellä muutamassa päivässä.
- Henkilön tulisi saada vastaanottoraha viikon kuluessa tilapäisen suojelun hakemuksen rekisteröimisestä. Aikaisemmin tilapäistä suojelua saavien vastaanottorahoissa on ollut viivettä jopa 2 kuukautta. Osalle yksityismajoittajista tämä on luonut taloudellisia paineita. Suurimmat viiveet vastaanottorahan maksamisessa on korjattu.
- Yksityismajoituksen tarjoajat ottaneet liian ison haasteen. Heitä pitäisi tukea.
- Kohderyhmät tavoittavaan viestintään on panostettu, jotta erityisesti yksityismajoituksessa asuvat ukrainalaiset ja ukrainalaisia tukevat toimijat saavat tietoa palveluista, asumisesta ja työllistymisestä Suomessa.

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihe

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

18.7.2024

- Ukrainalaisten työllistyminen matalapalkka-aloille lisää riskiä työelämän hyväksikäytölle. On varmistettava, että erityisesti yksityismajoituksessa olevat tavoitetaan tiedon piiriin. Vasta noin 500 henkilöä on kirjautunut TE –toimistossa työnhakijaksi. Suurimmalla osalla työnhaku tulee ajankohtaiseksi nyt myöhemmin. On tärkeää, että ukrainalaiset rekisteröityisivät työnhakijoiksi TE-toimistossa.

Anna Bruun totesi, että ministeriöt tekevät tiivistä yhteistyötä: resurssikysymyksiä ja palveluiden riittävyyttä pohditaan jatkuvasti. Työ- ja elinkeinoministeriö on panostanut viestintään ja www.kotouttaminen.fi sivulla on saatavissa tietoa koskien ukrainalaisten kotoutumista ja palveluita. Materiaaleja on tuotettu myös ukrainaksi. Järjestöillä tärkeä rooli viranomaistiedon kanavana.

Järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen rooli

- Ukrainalaiset ovat kohdanneet ongelmia viranomaispalveluissa ja tiedonsaannissa, elämisen järjestämisessä ennen vastaanottorahan saamista, ja yksityismajoitukseen liittyvissä ongelmissa. Järjestöt voivat tukea viranomaispalveluita, mutta työ ei voi perustua ainoastaan vapaaehtoisuuteen.
- Järjestöjen, ortodoksisen kirkon ja vapaaehtoisten rooli kriisissä ja maahantulon alkuvaiheessa on korostunut. Järjestöt ovat reagoineet nopeasti, mutta toiminta ei ole kestävällä pohjalla: Esimerkiksi Helsingissä toimivassa ukrainalaisten Help Centerissä on yksi palkattu henkilö. Tällä hetkellä järjestöt auttavat ukrainalaisia jaksamisen kynnyksellä ja pääosin vapaaehtoisuuteen perustuen. Järjestöille tulisi saada rahoitusta ukrainalaisten arjen tukemiseen, alkuvaiheen neuvontaan ja kotoutumisviranomaispalveluiden tukemiseen.
- Ukrainalaiset ovat ortodokseja. USKOT foorumi ja ortodoksiset yhdyskunnat ovat tarjonneet tietoa tarjoavat tietoa, mutta resurssit ovat niukat.

Lapset ja nuoret

- Ukrainalaisista tulijoista iso osa on lapsia ja nuoria. Kuntia tulee tukea varhaiskasvatus- ja koulupaikkojen lisäämisessä. Valtaosa ukrainalaisista on ortodokseja. Tämä lisää tarvetta oman uskonnonopetuksen järjestämiseen, joka on myös lakisääteinen velvollisuus.

Asenneilmapiiri, vieraskieliset Suomessa

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihe

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

18.7.2024

- Vuoden 2021 lopussa noin 460 000 henkilöllä väestökisteriin merkitty äidinkieli oli muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Venäjänkieliset muodostivat Suomen suurimman vieraskielisten ryhmän (yhteensä 87 552).
- Ukrainalaisten tulo lisää Suomessa asuvan vieraskielisen väestön määrää. Sodan pitkittyessä ukrainankielisistä tulee yksi suurimmista vieraskielisten ryhmistä venäjänkielisten ja vironkielisten rinnalle.
- Valtava myötätunto ukrainalaisia kohtaan on myös luonut jännitteitä eri maahanmuuttajaryhmien välille. On tärkeää, että päättävässä asemassa olevat eivät suosi ja lokeroi maahanmuuttajia parempiin ja huonompiin, sillä tämä lisää jännitteitä ja huonontaa asenneilmapiiriä.

Varapuheenjohtaja ja sisäministeriön ylijohtaja **Minna Hulkkonen** totesi viranomaisyhteistyön ja järjestöjen koordinaatioverkoston toimivan hyvin. Ennakointi ja ukrainalaisten haasteiden selvittäminen ja heidän löytämisensä on tärkeää, jotta palvelut kohtaavat ihmiset. Viranomaisilla on kova halu tehdä yhteistyötä järjestöjen ja viranomaisten kanssa ja selvittää tilanteesta yhdessä. Hallitukselle ollaan parhaillaan tekemässä selvitystä: millaisella mallilla ukrainalaisten vastaanoton kanssa jatketaan, kyseessä on pitkäaikainen prosessi.

Otettiin tiedoksi Etnon kannanotto 15.3.2022: [Kannanotto myötätunnon puolesta ja rasismia vastaan.](#)

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavan kokouksen ajankohta ja aiheet

Valtakunnallisen ETNO:n toimikauden 7 kokous järjestetään maanantaina 12.9.2022 kello 13-16.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.00.

Pekka Timonen
Puheenjohtaja
Kansliapäällikkö OM

Peter Kariuki
Pääsihteeri
Erityisasiantuntija OM

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

18.7.2024

LIITTEET:

Pöytäkirjan liite 1: Läsnäolijat 1.6.2022

Pöytäkirjan liite 7.0: Anna Bruun, PPT –esitys.

JAKELU: Etnisten suhteiden neuvottelukunta

TIEDOKSI: Alueelliset etnisten suhteiden neuvottelukunnat

Osastopäällikkö Suurpää

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

Liite 1: Läsnäolijat 1.6.2022

	ETNO 2020-2024	Nimi	Läsnä
Puheenjohtajisto			
Puheenjohtaja	Oikeusministeriö	Pekka Timonen	x
Varapuheenjohtaja	Sisäministeriö	Minna Hulkkonen	x
Varapuheenjohtaja	Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä	Aki Lindén	-
Varapuheenjohtaja	Järjestöt	Natalie Gerbert	x
Sihteeristö			
Päsihteeri	Oikeusministeriö	Peter Kariuki	x
Asiantuntijasihteeri	Oikeusministeriö	Nina Suorsa	x
Ministeriöt			
Jäsen	Oikeusministeriö	Niklas Wilhelmsson	x
Varajäsen	Oikeusministeriö	Katriina Nousiainen	-
Jäsen	Työ- ja elinkeinoministeriö (työjaoston pj.)	Anna Bruun	x
Varajäsen	Työ- ja elinkeinoministeriö	Varpu Taarna	-
Varapuheenjohtaja, jäsen	Sisäministeriö	Minna Hulkkonen	x
Varajäsen	Sisäministeriö	Stefan Gerkman	-
Jäsen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Maija Lummepero	-
Varajäsen	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Anna Mikander	-
Jäsen	Sosiaali- ja terveysministeriö	Henna Leppämäki	-
Varajäsen	Sosiaali- ja terveysministeriö	Mikko Hytönen	-
Jäsen	Ulkoasiainministeriö	Aurora Saares	-
Varajäsen	Ulkoasiainministeriö	Mia Leisti	-
Työmarkkinaosapuolet ja Kuntaliitto			
Jäsen	Elinkeinoelämän keskusliitto	Mikko Räsänen	x
Varajäsen	Elinkeinoelämän keskusliitto	Mikko Vieltojärvi	-
Jäsen	SAK ry	Eve Kyntäjä	-

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

Varajäsen	AKAVA ry	Miika Sahamies	-
Jäsen	Suomen Kuntaliitto	Anu Wikman-Immonen	x
Varajäsen	Suomen Kuntaliitto	Maria Salenius	-
Eduskuntapuolueet			
Jäsen	Keskustan eduskuntaryhmä	Mikko Kinnunen	-
Varajäsen	Keskustan eduskuntaryhmä	Vahideh Fana	-
Jäsen	Kokoomuksen eduskuntaryhmä	Juhana Vartiainen	-
Varajäsen	Kokoomuksen eduskuntaryhmä	Kristiina Kokko	-
Jäsen	Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä	Antero Laukkanen	-
Varajäsen	Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä	Sonja Falk	-
Jäsen	Perussuomalaisten eduskuntaryhmä	Johanna Pakkala	-
Varajäsen	Perussuomalaisten eduskuntaryhmä	Erkki Seppänen	-
Varapuheenjohtaja, jäsen	Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä	Aki Lindén	-
Varajäsen	Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä	Eveliina Heinäluoma	-
Jäsen	Svenska riksdagsgruppen	Emina Arnautovic	-
Varajäsen	Svenska riksdagsgruppen	Andreas Elfving	-
Jäsen	Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä	Matti Semi	x
Varajäsen	Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä	Veronika Honkasalo	-
Jäsen	Vihreä eduskuntaryhmä	Inka Hopsu	-
Varajäsen	Vihreä eduskuntaryhmä	Gurmann Saini	x
Jäsen	Liike Nyt eduskuntaryhmä	Shirin Namiq	-
Varajäsen	Liike Nyt eduskuntaryhmä	Juhani Klemetti	-
Jäsenjärjestöt			
Jäsen	Monikulttuurinen liikuntaliitto (FIMU) ry	Mourad Bentaleb	x
Varajäsen	Monikulttuurinen liikuntaliitto (FIMU) ry	Anna Kajava	-
Jäsen, varapuheenjohtaja	Monika-Naiset liitto ry	Natalie Gerbert	x
Varajäsen	Monika-Naiset liitto ry	Jenni Tuominen	-

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/meistaonmoneksi

18.7.2024

Jäsen	Monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto Moniheli ry	Emma Tamankag	-
Varajäsen	Monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto Moniheli ry	Abdirahim Hussein	x
Jäsen	Familia ry	Elina Helmanen	x
Varajäsen	Familia ry	Sanal Edamaruku	-
Jäsen	Pakolaisnuorten tuki ry	Roni Khalatyan	-
Varajäsen	Pakolaisnuorten tuki ry	Meri Kianto	-
Jäsen	Suomen Punainen Risti	Erja-Riitta Reinikainen	-
Varajäsen	Suomen Punainen Risti	Johanna Matikainen	-
Jäsen	Suomen somalialaisten liitto (SSL) ry	Abdulrahman Abdi Rage	-
Varajäsen	Suomen somalialaisten liitto (SSL) ry	Sadiyo Ali Mohamed	-
Jäsen	Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö - SVK ry	Olga Liukkonen	-
Varajäsen	Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö - SVK ry	Ivan Zaikin	x
Jäsen	Tuglas-seura ry	Järvi Lipasti	x
Varajäsen	Tuglas-seura ry	Jaana Vasama	
Jäsen	Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT-foorumi ry	Katri Kuusikallio	x
Varajäsen	Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT-foorumi ry	Timo Koponen	-
Alue-Etnot			
Jäsen	Pohjois-Suomen ETNO	Diana Seppä	x
Varajäsen	Pohjois-Suomen ETNO	Erja Leppälä	-
Jäsen	Lapin ETNO	Nafisa Yeasmin	x
Varajäsen	Lapin ETNO	Jaana Tapalinen	x
Jäsen	Pohjanmaan ETNO	Ramieza Mahdi	-
Varajäsen	Pohjanmaan ETNO	Emine Ehrström	-
Jäsen	Itä-Suomen ETNO	Pekka Vahakangas	-
Varajäsen	Itä-Suomen ETNO	Elena Chiksoeva	x
Jäsen	Länsi-Suomen ETNO	Muhis Azizi	x

Käyntiosoite

Oikeusministeriö
Eteläesplanadi 10

Postiosoite

Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto

Puhelin

029 515 0191
0295 150 130

Vaihde

029 515 001

www.oikeusministerio.fi

Sähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi

Varajäsen	Länsi-Suomen ETNO	Vilppu Palmberg	
Jäsen	Pirkanmaan ja Keski-Suomen ETNO	Emmanuel Sibomana	x
Varajäsen	Pirkanmaan ja Keski-Suomen ETNO	Marja Huttunen	-
Jäsen	Etelä-Suomen ETNO	Adan Mohamed	x
Varajäsen	Etelä-Suomen ETNO	Minna Mattila	-
Pysyvät asiantuntijat			
Jäsen	Yhdenvertaisuusvaltuutettu	Kristina Stenman	-
Varajäsen	Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto	Rainer Hiltunen	-
Jäsen	Föreningen Luckan rf. ja Svenska.fi	Pavel Petrov	-
Varajäsen	Föreningen Luckan rf. ja Svenska.fi	Veronica Hertzberg	x
Jäsen	Miessakit ry	Heikki Parviainen	x
Kutsutut asiantuntijat			
	Oulun kaupunki, MOVA –työryhmän varapj.	Priyanka Sood	x
	Työ- ja elinkeinoministeriö	Mira Karppinen	x
	Sisäministeriö	Anna Rundgren	x
	Tutkija	Panu Artemjeff	x

KäyntiosoiteOikeusministeriö
Eteläesplanadi 10**Postiosoite**Oikeusministeriö/ETNO
PL 25
00023 Valtioneuvosto**Puhelin**029 515 0191
0295 150 130**Vaihde**

029 515 001

www.oikeusministerio.fiSähköposti:
Etno.om@Etno.fi

Twitter: @EtnoEtno

Facebook: facebook.com/
meistaonmoneksi